

Uppgift 1 (9p). Låt $\mathcal{P}_3$ vara det linjära rummet bestående av polynom av grad mindre eller lika med 3. För $p \in \mathcal{P}_3$, låt $Ap (= A(p))$ vara funktionen definierad

$$Ap(t) = p(1) + (t-1)p'(1) + \frac{1}{2}(t-1)^2 p''(1)$$

- (A) Visa att A är en linjär operator från $\mathcal{P}_3$ till $\mathcal{P}_3$. (3p)
 (B) Välj en lämplig bas för $\mathcal{P}_3$, och bestäm matrisen för A med avseende på denna bas. (3p)
 (C) Finn alla *polynom* $p \in \mathcal{P}_3$ som löser ekvationen

$$Ap = 1. \quad (3p)$$

Uppgift 2 (9p). Låt $\mathcal{P}_n$ vara rummet av polynom av grad $\leq n$, och låt

$$(1) \quad (p, q) = p(0)q(0) + \int_0^\infty p'(x)q'(x)e^{-x} dx$$

- (A) Formulera definitionen för en inre produkt (skalärprodukt). Visa att (1) definierar en inre produkt på $\mathcal{P}_n$ för alla $n \geq 0$ (här är det tillräckligt att visa positivitetsvillkoren). (3p)
 (B) Använd Gram-Schmidt metoden för att bestämma en ortogonal bas (med avseende på (1)) för $\mathcal{P}_2$. Följande ekvation kan användas.

$$\int_0^\infty x^m e^{-x} dx = m! \quad (m = 0, 1, 2, \dots) \quad (3p)$$

- (C) Beräkna polynomet $p \in \mathcal{P}_2$ som minimerar avståndet till $f(x) = 1 + x^3$ med avseende på den inre produkten (1). Alltså, betäm $p \in \mathcal{P}_2$ så att

$$\|f - p\| \leq \|f - q\| \quad \forall q \in \mathcal{P}_2,$$

där normen bestäms av den inre produkten: $\|q\| = \sqrt{(q, q)}$. (3p)

Uppgift 3 (8p). Avgör om följande serier konvergerar eller divergerar.

- (A) $\sum_{k=1}^{\infty} \left(\frac{\arctan k}{\pi}\right)^k$ (2p)   (C) $\sum_{k=1}^{\infty} \frac{(k!)^2}{(2k)!}$ (2p)
 (B) $\sum_{k=1}^{\infty} \ln\left(1 + \frac{1}{k}\right)$ (2p)   (D) $\sum_{k=3}^{\infty} \frac{k}{(\ln \ln k)^{\ln k}}$ (2p)

Uppgift 4 (4p). Bestäm för vilka x följande serie konvergerar.

$$\sum_{n=0}^{\infty} \frac{n}{n+1} (1-3x)^n.$$

Uppgift 5 (6p). Beräkna gränsen

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \int_0^1 \sqrt{1 + \frac{e^x}{n}} dx.$$

Uppgift 6 (6p). Antag $f \in C^2([a, b])$ och låt πf vara den linjära interpolanten

$$\pi f(x) = \frac{b-x}{b-a} f(a) + \frac{x-a}{b-a} f(b).$$

Härled följande felestimat.

$$|f(x) - \pi f(x)| \leq C(b-a)^2 \max_{a \leq \xi \leq b} |f''(\xi)| \quad \forall x \in [a, b],$$

där C är en konstant oberoende av a, b och f .

Uppgift 7 (2p). Betrakta integralen

$$(2) \quad \int_{-1}^1 e^{-x^2} dx.$$

Formulera sammansatta trapetsregeln med n (likformiga) delintervaller för integralet (2). Bestäm punkter och vikter, du behöver inte beräkna integralen.

Uppgift 8 (10p). Betrakta följande randvärdesproblem

$$(3) \quad \begin{cases} -u'' = f & \text{in } (0, 1) \\ u'(0) = 1 \\ u'(1) = 0 \end{cases}$$

där $f \in L^2([0, 1])$. En motsvarande variationsformulering är:
Finn $u \in V$ så att

$$(4) \quad \int_0^1 u'(x)v'(x) dx = \int_0^1 f(x)v(x) dx - v(1) \quad \forall v \in V,$$

där V är följande rum av testfunktioner,

$$V = \left\{ v \in C([0, 1]) : \int_0^1 |v'(x)|^2 + |v(x)|^2 dx < \infty \right\}.$$

- (A) Härled variationsformuleringen (4) från randvärdesproblemet (3). (3p)
- (B) Har randvärdesproblemet (3) entydiga lösningar? Motivera ditt svar. (1p)
- (C) Antag att variationsproblemet (4) har lösningar för ett givet f . Visa att f uppfyller

$$\int_0^1 f(x) dx = 1. \quad (2p)$$

Antag att randvärdesproblemet (3) skall lösas med finita element metoden. Vi låter $0 = x_0 < x_1 < \dots < x_n = 1$ vara en partition av intervallet $[0, 1]$, och definierar $\{\phi_i\}_{i=0}^n$ som den vanliga CG₁ (kontinuerliga och styckvis linjära) basen sådan att

$$\phi_i(x_j) = \begin{cases} 1 & i = j \\ 0 & i \neq j. \end{cases}$$

Styvhetmatrisen $\mathbf{A} \in \mathbb{R}^{n+1 \times n+1}$ och lastvektorn $\mathbf{b} \in \mathbb{R}^{n+1}$ har värden

$$A_{ij} = a(\phi_j, \phi_i) = \int_0^1 \phi_i'(x)\phi_j'(x) dx$$

$$b_i = L(\phi_i) = \int_0^1 f(x)\phi_i(x) dx - \phi_i(0).$$

FEM-lösningen bestäms genom att lösa det linjära systemet

$$\mathbf{A}\boldsymbol{\xi} = \mathbf{b}.$$

- (D) Bestäm nollrummet och värdorummet till styvhetmatrisen $\mathbf{A}$. (4p)

Uppgift 9 (6p). Betrakta följande underrum av $\mathbb{R}^{n \times n}$.

$$U = \{\mathbf{M} \in \mathbb{R}^{n \times n} : M_{ij} = 0 \text{ om } i > j\}$$

$$V = \{\mathbf{M} \in \mathbb{R}^{n \times n} : \mathbf{M}^T = -\mathbf{M}\}$$

Med andra ord, matriserna i U är på trappstegsform och matriserna i V är skevsymmetriska. Visa att

$$\mathbb{R}^{n \times n} = U \oplus V.$$